

A.W. Hins

1 REGELGEVING EN BELEID

In Nederland houdt de NMa toezicht op fusies en overnames in het bedrijfsleven. Dit toezicht is geregeld in hoofdstuk 5 van de Mededingingswet. Twee jaar geleden stelden regering en parlement echter vast dat voor fusies en overnames op het terrein van de media scherpere regels gewenst zijn, omdat een machtsconcentratie in die sector schadelijke gevolgen kan hebben voor de openbare meningsvorming en de democratie (zie laatstelijk *Katern* 102, p. 5724). Het daaruit voortvloeiende wetsvoorstel heeft geleid tot de Tijdelijke wet mediaconcentraties, die als wet van 16 mei 2007 in werking trad op 13 juni 2007. Op dezelfde dag trad een algemene maatregel van bestuur in werking die de gebruikersmarkten voor dagbladen, televisie en radio definieert (*Stb.* 2007, nrs. 204 en 205). In beginsel zal de Tijdelijke wet mediaconcentraties vervallen op 1 januari 2010. Naar aanleiding van schriftelijke Kamervragen heeft minister Plasterk van OCW toegelicht waarom gratis kranten ook tot de dagbladen worden gerekend, zulks in afwijking van de Mediawet (*Aanhangsel II*, 2006/07, nr. 1745).

Het Bedrijfsfonds voor de Pers heet voortaan ‘Stimuleringsfonds voor de pers’. De naamswijziging was neergelegd in een wet van 21 december 2006 tot wijziging van de Mediawet, maar de inwerkingtreding liet even op zich wachten. Krachtens een koninklijk besluit van 11 juni 2007 zijn de desbetreffende artikelen in werking getreden op 1 juli 2007, gelijktijdig met een algemene maatregel van bestuur van 24 mei 2007 die bestaande amvb’s aan de nieuwe naam aanpast. In dezelfde amvb is de zogeheten Compensatieregeling – een subsidieregeling voor dagbladen met een relatief lage oplage en een geringe verspreidingsdichtheid – uit het Mediabesluit geschrapt. De regeling kende een slapend bestaan, want zij werd voor het laatst toegepast over het boekjaar 1989 (*Stb.* 2007, 193 en 218).

In een brief aan de Tweede Kamer van 20 april 2007 schreef de minister van OCW dat de regering nog dit jaar een wetsvoorstel wil indienen tot wijziging van de Mediawet. Dit wetsvoorstel zal twee doelen beogen: enerzijds een betere regeling van de multimediale taak van de publieke omroep en anderzijds een versoepeling van de reclameregels voor commerciële omroep (roepnaam: ‘Multimedia- en reclamewet’). Volgend jaar volgt een tweede wetsvoorstel dat de organisatie van de publieke omroep op de schop neemt (roepnaam: ‘Organisatiewet’). Tenslotte verwacht de minister dat een derde wetsvoorstel nodig zal zijn om de EU-richtlijn inzake audiovisuele mediadiensten (zie *Katern* 98, p. 5455-5456) te implementeren, zodra deze richtlijn definitief is vastgesteld (*Kamerstukken II*, 2006/07, 30800 VIII, nr. 121).

Een week eerder schreef minister Hirsch Ballin van Justitie dat hij geen noodzaak ziet het recht op journalistieke bronbescherming in een wet vast te leggen. In een brief d.d. 13 april 2007 beschreef de minister ook het Belgische en Duitse recht terzake (*Kamerstukken II*, 2006/07, 30800 VI, nr. 82).

Het Commissariaat voor de Media heeft in het voorjaar een groot aantal beleidsregels gepubliceerd, te raadplegen op de website www.cvdv.nl. Bestuursrechtelijk interessant is de wijziging Beleidslijn Sanctie maatregelen 2007, betreffende herhaalboetes en een verkorte

boeteprocedure. Hiermee wil het Commissariaat effectiever reageren op het voortduren van overtredingen. Bij het handhaven van de Mediawet is het Commissariaat gehandicapt doordat het niet beschikt over een bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom. De Mediawet geeft slechts de bevoegdheid tot het opleggen van een boete. De vraag is of een bestraffende sanctie mag worden gebruikt om hetzelfde resultaat te bereiken als waarvoor het instrument 'last onder dwangsom' is bedoeld (*Stcrt.* 17 april 2007, nr. 74, p. 27).

2 RECHTSPRAAK

De vrijheid van meningsuiting kan volgens het tweede lid van artikel 10 EVRM worden beperkt 'ter bescherming van de goede naam of de rechten van anderen'. Kritiek op een gekozen overheidsorgaan kan volgens het EHRM echter slechts in uitzonderlijke omstandigheden verboden worden. Raadsleden die op Malta waren veroordeeld wegens het beledigen van hun eigen gemeenteraad – via een ingezonden stuk in de krant – kregen dan ook gelijk in Straatsburg (EHRM 24 april 2007, Lombardo e.a. vs. Malta, *www.echr.coe.int*, appl. no. 7333/06).

Ook het Hof van Justitie in Luxemburg hield zich bezig met de vrijheid van meningsuiting. Een Finse ambtenaar had in het openbaar kritiek geleverd op de kwaliteit van een produkt uit een andere lidstaat. Dat leverde een beperking op van het vrije goederenverkeer. Kon de uiting gerechtvaardigd worden met een beroep op de vrijheid van meningsuiting? Nee zegt het Hof van Justitie. Belangrijk is dat het ging om uitlatingen die aan de staat konden worden toegerekend. Zij wekten namelijk de indruk dat het om een officieel standpunt van de staat ging (HvJ EG 17 april 2007, A.G.M.-COS.MET Srl vs. Suomen valtio en Tarmen Lehtinen, *www.curia.eu.int*, zaak C-470/03).

De vraag naar de grenzen van de uitingsvrijheid van overheidfunctionarissen tegen overheidsfunctionarissen speelde ook in een procedure van de ex-burgemeester van Den Helder tegen de gemeente en enkele raadsleden. De ex-burgemeester vorderde onder meer een verklaring voor recht dat een kritisch rapport van een raadscommissie over zijn functioneren onrechtmatig jegens hem was. Volgens de rechtbank was van een onrechtmatige daad geen sprake, mede gelet op artikel 10 EVRM. De rechtbank liet vervolgens de vraag in het midden of de uitlatingen in het rapport aan de gemeente konden worden toegerekend. Dat lijkt echter een verkeerde volgorde (Rb. Alkmaar 16 mei 2007, Staatsen vs. gemeente Den Helder e.a., *Mediaforum* 2007-6, nr. 22, m.nt. A.J. Nieuwenhuis).

Veel aandacht trok het arrest van het Hof Amsterdam in de zaak Moszkowicz vs. Kelder. Kon de ongezouten kritiek van Jort Kelder op de taakvervulling van de bekende strafadvocaat door de beugel? Bij de rechtbank waren de vorderingen van Moszkowicz allemaal afgewezen en Hof sluit zich daar vrijwel geheel bij aan. Slechts één troostprijs mocht Moszkowicz incasseren. De kwalificatie 'maffiamaatje' was onnodig grievend volgens het Hof (Hof Amsterdam 24 mei 2007, *Mediaforum* 2007-6, nr. 21, m.nt. A.J. Nieuwenhuis).

De rechtbank Den Bosch boog zich over de vraag hoever de doorgifteplicht van een kabelexploitant krachtens artikel 82i van de Mediawet reikt. Kan een lokale omroep eisen dat zijn programma's niet alleen analoog, maar ook digitaal worden doorgegeven? Volgens de rechter is dat niet het geval (Vzr. Rb. Den Bosch 19 maart 2007, Omroep Maasland vs. @Home, *Mediaforum* 2007-6, nr. 26, m.nt. S.A. Steinhauser). Naar aanleiding van deze uitspraak heeft minister Plasterk geschreven de digitale doorgifteplicht te zullen opnemen in de reeds genoemde 'Multimedia- en reclamewet' (*Aanhangsel II*, 2006/07, nr. 1631).

3 LITERATUUR

- Studiecommissie van de Vereniging voor Media- en Communicatierecht (commissie-Dommering), *Klachten over mediapublicaties. Een onderzoek naar de mogelijkheden van eenvoudig toegankelijke niet-rechterlijke procedures*, bijlage bij Mediaforum 2007-5, 20 p.
- *Leidraad van de Raad voor de Journalistiek*, Amsterdam: Raad voor de Journalistiek 2007, 16 p. (www.rvdj.nl).
- A.J. Nieuwenhuis, 'Vrijheid van meningsuiting en geweld', *Mediaforum* 2007-6, p. 179-186.